

van have en goed te helpen berooven. Tegen die klasverraders moesten boeren en werklieden samenspannen om hem te boycotten. Ja, landbouwers en landbouwwerklieden, een landgenootschap tusschen u tot stand gebracht, zou op korten tijd al de macht waarover de eigenaars, uwe uitbuiters, tegen u beschikken, in uwe eigene handen overbrengen. Dan zouden de pachters zelf pachtprizen en huurvoorwaarden vaststellen, dan zouden de werklieden beter betaald, gevoed en gekleed worden.

Samenwerking. — Een vijftiental jaren geleden zaten op eene kelderkamer te Gent vijf of zes werklongen te beraadslagen hoe zij zich het best van de dwingende meesterschap der patroons zouden ontmaken.

Zoekende door, kwamen zij op het denkbeeld, hunne drinkoorden samen te leggen en in gemeenschap een zaakje te beginnen.

Het zaakje werd eene zaak, en welhaast bezaten die in den aanvang arme en ongeachte werkliezen de bestvoorzienige magazijnen van de stad.

Heden is de samenwerkende maatschappij *Vooruit*, eene der bloeiendste inrichtingen die er bestaan. Zij heeft handelsbetrekkingen in alle werelddeelen en hare leden genieten zeer groote voordelen.

Welnu, boeren en boerenwerklieden, wat die gentsche werklongen vermochten, kunt gij ook uitwerken. Om te beginnen kunt gij meer gelden bijeenbrengen dan de oorspronkelijke stichters van *Vooruit*. Waagt het insgelijks cooperatiën te stichten, het is het eenig middel om u vrij te maken van de inhalige en onvermoedige luiaards aan wien gij jaarlijks den prijs van uw zwoegen en zweeten moet dragen. Kunt gij het rechtvaardig noemen, dat hij die het meest werkt het minste heeft, en omgekeerd?

Arbeiders van het veld, wilt gij u een denkbeeld vormen van hetgeen de samenwerking vermag, komt er u met eigene oogen van overtuigen in onze stapelhuizen. Laat geene kleingeestigen schrik u wederhouden. Onze lokalen zijn geenszins het voortgebracht der nel, zooals men u die afschildert. De socialisten zijn geene halve of drij-kwaart duivelen; zij hebben hoornen noch bokspotten; geen staart sleept achter hun gat; hunne armen loopen op geene klauwen uit, maar op handen zooals de uwe, waarmede zij werken gelijk gij, en welke zij u bereidwillig zullen toesteken waar gij hunne hulp inroept. Bij ons zult gij vrienden niet opene harten aantreffen, broeders, die u met vreugd zullen onderrichten en u met liefde de schatten hunner ondervinding zullen mededeelen.

Geschiedenis van den dag.

Vakvereniging. — Hooger van onbewoonde hofsteden gesproken, te Aarsele gaat eene dier verlaten hofsteden eindelijk nogmaals eenen gebruiker krijgen. Daar alles in vervallen staat verkeert, moet hier en daar wat gelapt en gepleisterd worden. Het kot moet vooral van den verf- en den withorstel krijgen. Zult gij het gelooven, lezers,

men heeft al de schilders van Aarsele en van de omiggende gemeenten ontboden om hun, elk voor zich, de *entreprisé* te doenschatten, ten einde het werk aan de laagst mogelijken prijs gedaan te krijgen. Is dat bloedzuigerij of hoe heet dat?...

Het geluk (?) is ten deel gevallen aan de gebroeders T. van Aarsele. Met hunnen prijs waren zij 15 fr. beneden de hoogste en 3 fr. onder de laagste schatting der andere schilders.

Het plan dier werklieden ware geweest, elkander te spreken, in plaats van elkander te trachten te onderkruipen. Dan hadden zij eene overeenkomst kunnen sluiten waarbij de aangenomen een schoon sommeken meer hadden kunnen opstrijken, en waarbij de afgezonden ook nog eene paardsoog in den zak konden steken.

Vakverenigingen moet gij stichten, werklieden van den buiten, bonden waar gij bijeenkomt en u onderling verstaat in het voordeel uwer belangen. Zoolang gij dat niet hebt zijt gij de slaven, nog erger: de speelballen der rijken.

THILO.

Geschiedenis der Boerenbevolking

De toestand.

III.

De landbouw is niet te redden met inkomende rechten te heffen op de granen. Er moet eene gansche omkeering plaats hebben in de wetgeving, die de boeren beschermt tegen de uitzuiging waaraan de landbouw lijdt.

Vooraleer onzen arbeid voort te zetten met het leven te schetsen der dagloners en diensboden op den buiten, willen wij eenige regelen wijden om ons gedacht uit een te zetten hoe wij den buiten zouden wenschen.

De leus van het Socialisme is: allen voor een, een voor allen, of in andere woorden: welstand voor den eenen moet welstand voor den andere zijn, die tegenwoordig het meest lijdt, meest belast is met zorgen zooals: de loonarbeiders, brengen ook het meest voort. Degene die het land bewerkt lijdt gebrek, die zijn land verhuurt heeft overvloed. Er is dus maar een middel om het lijden van den eenen en den overvloed van den andere te keer te gaan, dat is de afschaffing van den eigendom.

De arbeiders hebben evenveel recht aan den grond waarop zij hun zweet laten als op een deel huns lichaams. Gesteld dat het Gouvernement beschikte over een gansch boerendorp, en den grond socialistisch liet bewerken, dan zouden in de eerste plaats de arbeiders gelijke rechten en gelijke plichten hebben, want allen zouden in dezelfde mate mede-eigenaars zijn.

Op dusdanig dorp zou een raad van beheer zijn door alle meerderjarige dorpelingen gekozen, die het werk zou besturen en boekhouden van inkomsten en uitgaven.

Voorleer zou er veel nutteloozen arbeid bespaard worden, eenieder weet hoe eene hoeve tegenwoordig verdeeld is; boer Janssens heeft bouwgrond op den wijk Kouter; boer Cobbens heeft eveneens bouwgrond op den wijk polder, Janssens die den polder bewoond moet alles vervoeren, bewerken, inhalen, naar den wijk kouter, en Cobbens omgekeerd. Evenzo gaat het met de weiden, vele koeiouders sturen hunne koeien naar weiden die wij van hun hof liggen, terwijl koeien van verrijderde boeren komen grazen in hunne omgeving, die koeien verliezen door het lang op weg zijn veel melk en doen schade aan de vruchten die zij voorbij moeten.

Het is ook eene erkende waarheid dat een dorp veel verschil in grond heeft. Sommige pachters hebben grond in gebruik die opperbest is voor sommige gewassen, doch weeral niets waard is voor andere vruchten; daar de landbouwer voor wat van alles noodig heeft, zooals koren, haver, aardappelen, beeten, klaver, wortels enz. is hij soms verplicht te zaaien in bouwgrond die voor zulk gewas niet geschikt is.

Een dorp socialistisch bewerkt, zou den geschikten grond voor elk gewas aanwijzen, aldus den arbeid besparen die nu het verbrokken te weeg brengt en veel meer opbrengen; de opbrengst zou ten goede komen aan gansch het dorp, en niemand zou zich van zijn plicht — mede te arbeiden — kunnen ontrukken op gevaar af bestempeld te worden met den naam van luiaard.

De veestapel zou verbeterd worden, men zou niet meer met runderen halfwas naar de markt trekken om het pachtjen te kunnen betalen. Klokke, zware beesten zouden de stallen bevolken, en bekwame veestapen zouden de plagen en ziekten te keer gaan.

Niemand zou nog gebrek lijden, den arbeid zou veel lichter zijn en elkeen zou deel hebben aan den gemeenschappelijken eigendom.

De aankopen noodig voor den landbouw, zooals chemische vetstoffen, machines enz. zouden door de gemeente worden aangekocht, eveneens de uitlandsche eetwaren, klerstoffen en alle benodigdheden.

De landbouw zou met zeer weinig arbeid veel meer opbrengen, daar de veldgewassen eene grootere oppervlakte zouden beslaan, door het weg nemen van wegens, afsluitingen enz. kortom door het weggeven van eigenaars die nu alles inbrokken en stukken verhuuren, zou men de landbouwmachines in voege brengen.

Toekomende week zullen wij eene Amerikaanse kolonie schetsen, dan zullen diegenen welke bij het lezen van bovenstaande nog de schouders opheffen tot andere gedachten komen, en inzien hoe verheven het socialisme in toepassing zal zijn.

LODEN.

DE BIJEN

Onze lezers kennen zeker dat soort vliegen dat ons *honing* en *was* verschaft. Het zijn de *bijen*, die om zoo te zeggen huisdieren zijn geworden, en die hun woon hebben in korven en manden. Iederen korf is bewoond door een zwerm, die heel afzonderlijk leeft en werkt. Iederen zwerm nu bevat drie soorten bijen die elk een bijzondere bediening, een bijzonder werk, eene bijzondere bezigheid hebben. Men treft er in aan: eene *koningin*, die heel alleen de voortplanting op zich neemt, *werkers* die gelast zijn met het werk van den korf, en *honnels* wiens enige bezigheid bestaat in het paren met de bijenmoeder.

Op een gegeven oogenblik geraakt de korf overbevolkt; dan verlaat de koningin de woon- en gaat, gevolgd door een groot getal, zich op een of ander boomtak plaatsen. 't Is van deze gelegenheid dat de bijenwever gebruik moet maken om zich een nieuwen zwerm aan te schaffen.

Met dat doel plaats hij onder den boomtak, waarop de bijen zich bevinden, een voorop klaar gemaakte korf, en schudt aan den tak zoo hard, dat de bijen er af vallen; gebeurt het nu dat de koningin in den korf terecht komt, dan nemen al de anderen er hunnen intrek, blijven er wonen, en zoo zal zich een nieuwen zwerm vormen.

De bijen verzamelen den honing in het bovenste gedeelte van den korf, die den vorm eener muts heeft. De *zeem* die men bekomt met die soort muts te ledigen, laat men door een fijn linnen doek zijpelen en dan verkrijgt men er van eerste hoedanigheid.

De *zeem* die men bekomt met op de *raten* te duwen, is minder goed.

De *was* wordt insgelijks in een linnen doek gewikkeld, welke men vervolgens in kokend water dompelt. De was smelt, dringt door het linnen, en komt bij afkoeling van 't water zich onder den vorm van een vast lichaam, aan de bovenste oppervlakte van het water plaatsen.

Rampen voor de Landbouwers.

Verleden jaar hebben de Duitsche landbouwers een verlies gedaan van ongeveer 7 per cent op hun vee, voornamelijk aan jonge beesten.

Dit verlies dat te wijten was aan de groote en aanhoudende droogte kan berekend worden op eene som van 370 miljoen.

Zou men nu denken dat de pachters daardoor een enkele centiem zijn afgeslagen. In 't geheel niet. De boeren hebben evenveel moeten leggen als in de jaren dat zij miljoenen meer van hunne beesten kunnen maken; en zij die niet konden betalen tot den laatsten cent, werden onmeedoogend op straat gezet, zooals het hier gebeuren zou.

Het ware wetenswaardig eene statistiek te zien van de duizenden die door die ramp letterlijk geruineerd zijn.

Daarnevens zou eene lijst van de kolossale winsten door de groote grondbezitters voor hun nietsdoen in 't zelfde jaar opgestreken een verpletterend contrast maken.

OPEN BRIEF

AAN

Mijnheer de Pastoor van Tourneppe, in Brabant.

Mijnheer de Pastoor,

Op twee verschillende tijdstippen hebt gij ons belet aan de inwoners uwer gemeente te spreken.

Zondag laatstleden vooral hebt gij met een buitengewoon geweld gehandeld en voorzeker, indien de aartsbisschop van Mechelen, uwen patroon, tegenwoordig ware geweest, zou hij de eerste wezen u te misprijzen.

Gij schijnt, Mijnheer de Pastoor, volkomen de voorschriften vergeten te hebben van Christus, die de zachtheid en de verdraagzaamheid aanpreekte. Gij zijt aan deze twee deugden te kort gekomen met u aan 't hoofd te stellen der boeren, onze ongelukkige broeders, en hen tegen ons op te hutsen (wij waren daar een tiental werklieden) en zelve de vuilste beledigingen naar onzen kop te werpen: *luierikken, smerlappen, erapules*, enz.

Gij aanziet ons als vijanden, doch nog moest gij u de leer van Christus herinneren: « Benint uwe vijanden, bidt voor hen. Doet wel aan diegenen die u haten. »

Waarom verbiedt gij aan uwe onderhoorigheden van naar ons te komen luisteren? — Gij hebt het op den preekstoel afgekondigd! — Waarom raadt gij hen onze bladen en onze vlugschriften aan stukken te scheuren? — Gij hebt het luidop gezegd in de kerk.

Indien onze geschriften enkel leugens bevatten, zouden de buitenlieden het gauw gewaar worden en ons kunnen tegenspreken op onze meetings of in onze bladen.

Het schijnt dus dat gij bang zijt dat zij de waarheid vernemen. Gij hebt nochtans niets te vrezen voor uwe plaats: de boeren, door en door katholiek, zullen u altijd van *noode* hebben; maar de rijke kasteelheeren en de machtige grondbezitters, ah, deze zouden hunne voorrechten zien krenken den dag dat onze broeders van den buiten socialistisch zullen geworden zijn. En zij zullen het worden, ziet ge wel, heer Pastoor, ondanks uwe zondelinge christelijke tusschenkomst.

Wij voegen er bij, dat gij door uwe uitdaginge houding groot nadeel aan den godsdienst toebrengt, waarover uwen meester u niet zal te prijzen hebben.

Komt tot betere gevoelens, Mijnheer de Pastoor, dit is een goeden raad die wij u geven.

De zachtheid en de ootmoedigheid zijnt twee groote deugden.

Geloof, Mijnheer de Pastoor, aan onze socialistische verkleefdheid jegens degenen zelfs die ons haten en ons lasteren. K.

Een kandidaat landbouwer

In het arrondissement der Vervallei heeft de werkliefdenfederatie gezet Muzette als kandidaat gesteld voor de kamers.

Die Muzette is een landbouwer met veel gezond verstand en eene goede ontwikkeling en hij zal voor zeker een ernstige kampioen zijn voor de rechten van zijnen stand: de boerenarbeiders, pachters en kleine landeigenaars.

Mocht dit voorbeeld veel navolging vinden in het gansche land, dus ook bij u, Vlaamsche veldarbeiders, dan zouden weldra min sombere dagen aanbreken voor ons allen.

BRIEFWISSELINGEN

L...., 20 Augustus.

Mijnheer,

Zondag heb ik *De Landbouwer* gelezen en dan ook het *Nieuws van den dag*.

Het *Nieuws* zei dat het niet waar is dat de pastoren de boeren tegen de socialistischen opheffen.

Wat ons dorp betreft, spreekt dat blad de waarheid. Maar *De Landbouwer* zegt ook de waarheid. Nooit hebben onze geestelijken geprekeerd dat het slecht is van op de socialistischen te slaan, maar ze komen altijd op tegen het dansen. Dat maakt toch dat dansen slechter is dan te troeven op de werklongen uit de stad...

Ik zal van tijd nog iets schrijven, als ik iets weet. X.

UIT NEVELE.

Wat noodzakelijk moet gebeuren en waarvan wij ons mochten verwachten is gebeurd. *De Landbouwer* zegt zoo wel de waarheid, en slaat zoo juist den nagel op den kop, dat

de rijk van w
De e
dag op
send,
vst ze
ij, w
aror
ezing
schaan
de rijk
dan de
hunne
eten l
Gel
Het
te scho
ook he
merke
vigen n
Ande
Deken!
De n
dan een
wie er v
De wa
wij zulk
bi, zijne
lichten,

Nu he
sommig
maar w
woordje
lieve po
zitten he
en suike
P. S.
Nevele v
Zonder
ferme p
want m
verbie
omdat ie
De ge
daar om

Wij we
predikt
Heeft
dingen g
wij? Is d
wend? Zi
tergend?
armen m
heid?
Waarom
niet tract
en den n
menschel

De rijka
ler, waar
maand o
werkhuize
al hebben
neringdoe
Met ge
men er n
De Landbo

Alhoew
parochie
al de gaze
handen te
toch het g
en ik lie
gansch vo
't Eentveld
socialisten
ter, geene
dat niet g
hadden zij
waren zij
daar verze
uw gazetie
is de kaart
eens wille
Ik heb h
ven, hoe e
woord hou
De mens
tekenen, zo
zijn kop
een langer
kamer licht
dens, dat z
kaf. De ko
suikerrijz
Vele ma
kuischen
per dag kl
dagen in h
men is dus
moeten zij
Anderen
of op den
winter 6 s
boven hun
strovers er
van die g
da: g3.

L. onze
kwade zul
ren maken
hoop op ge
den. In d